

[Landbrugsministeren.]

de mest hensigtsmæssige størrelser af landbrugsejendomme og bestemmelserne om nedlægning og sammenlægning af landbrugsejendomme. Der har imidlertid været enighed om, at flere af de omhandlede spørgsmål bør løses i sammenhæng, og at overvejelserne for disse spørgsmåls vedkommende ikke endnu kan afsluttes. Man har derfor besluttet alene at samle sig om spørgsmålene om nedlægning og sammenlægning af de for små landbrugsejendomme, hovedparcellers mindstestørrelse ved udstykning og indførelsen af et nyt boniterings-system.

Det foreliggende lovforslag tager navnlig sigte på disse tre spørgsmål, og det er udarbejdet efter retningslinjer, som et stort flertal af kommissionens medlemmer har kunnet slutte sig til. Ingen kan imidlertid i dag vide noget om, hvorledes situationen vil være ud i en uvis fremtid, og man har derfor i kommissionen udført sit arbejde ud fra det grundsynspunkt, at loven skal optages til revision om 5 år.

Der er i så at sige alle kredse almindelig enighed om, at et stort antal landbrugsejendomme er for små til under nutidens forhold med den stærke mekanisering og rationalisering, der er sket efter krigen, at kunne give deres indehavere fuld beskæftigelse og et rimeligt udbytte.

Af de ca. 196 000 landbrugsejendomme, som vi har i dag, er ikke mindre end ca. 37 000 eller 18,9 pct. under 5 ha, medens ca. 54 000 eller 27,8 pct. er mellem 5 og 10 ha. Over de sidste 25 år er der sket en nedgang i antallet af de helt små brug under 5 ha på ca. 18 000. Der er altså en tydelig tendens i retning af, at antallet af disse små brug reduceres, og det er nødvendigt, at de regler, der efter den gældende lov i nogen grad lægger hindring i vejen for en frivillig udvikling henimod noget større brugsstørrelser, fjernes. I overensstemmelse hermed foreslås i § 25, stk. 1, at der gives adgang til nedlægning af landbrugsejendomme under 5 ha af bedste jord svarende til ca. 7 ha af middelgod jord, men på betingelse af, at disse mindre ejendommers jorder anvendes som tillægsjord for andre mindre landbrugsejendomme, når beliggenhedsforholdene gør dette muligt. Grænsen for disse sammenlægninger er sat ved 12 ha af bedste jord

svarende til ca. 17 ha af middelgod jord. Som eneste begrænsning for sammenlægning er kun foreslået en bestemmelse om, at sammenlægning skal kunne nægtes, såfremt landbrugsministeriet finder, at ejendommene ikke er bekvemt beliggende for samlet drift.

Da der har været betænkelighed ved disse grænser for sammenlægning, idet man fra visse sider har anset dem for at være for snævre, er i § 25, stk. 2, foreslået, at ejendomme under 5 ha god jord svarende til ca. 7 ha middelgod jord også kan nedlægges, selv om de anvendes til supplerende af ejendomme, der ved supplerende bringes op på ca. 15 ha af bedste jord svarende til 20 ha middelgod jord, og det er meningen, at sådan tilladelse skal gives, når ikke særlige forhold taler derimod.

Ved fastsættelsen af disse grænser for sammenlægning er ikke taget stilling til, hvad der må anses for den mest hensigtsmæssige brugsstørrelse. Meningerne er herom meget delte. Men ved forslaget er alene åbnet mulighed for, at jorder til små ejendomme anvendes som tillægsjord til andre mindre ejendomme, således at der skabes en bedriftsstørrelse, der er mere velegnet under nutidens forhold. De små ejendomme skal således ikke forenes med de større ejendomme. Det er også min opfattelse, at sammenlægningerne, der helt skal foregå på frivillighedens grundlag og efter ejernes eget ønske, ikke vil ske omgående, men bliver en proces, der kommer til at strække sig over en årrække. Det er desuden en selvfølge, at statens jordlovsudvalg i samme omfang som hidtil vil søge at skaffe tillægsjord fra større ejendomme til de for små brug.

Foruden at foreslå sammenlægninger af mindre landbrugsejendomme har man i kommissionen ment, at der i det hele taget gennem udformning af landbrugslovens bestemmelser bør åbnes mulighed for en friere bevægelighed med hensyn til arealomlægninger mellem landbrugsejendomme, og lovforslagets § 25, stk. 3, tager sigte på sådanne arealomlægninger. Hvor disse omlægninger eventuelt medfører nedlægning af større ejendomme, må nedlægningerne imidlertid gøres afhængige af myndighedernes godkendelse, og det må i disse tilfælde tillige være en forudsætning for tilladelsen, at et